

→ — oaie

lup — lupoaie

tighe — tigoaie

turc — turcoaie

→ — case

loptar — loptoreas

mire — mireas

roitor — roitoareas

→ — esă

prunt — prunteas

nefii — nefies

— există sufixele perechi tor- toare :

"schitor — schitoare" care denumesc
un "de agent" (ce, cel care face o lucrare)

b) subst. masculine plur. de la feminine.

→ cu sufixul "oi"

broască — broasoi

vulpe — vulpoi

ciocă — ciocoi

→ — an

cucă — cucan

gloacă — gloscan

ciocărlie — ciocărlan.

Articolul

1. Def : partea de vorbire care se declină în toate
substantivul, având rolul de a arăta în ce măsură
obiectul denumit prin substantiv este unosant
vorbitor.

Un elev iese la tablă (un elev — mai puțin
Elevul iese la tablă. (elevul x — el unosant)

— funcționează ca un instrument gramatical
prin care sus lexical, rolul său este de a
individualiza obiectul.

2. clasificare:

- 1) art. hotărât
- 2) — nehotărât
- 3) — pronominal genitival
- 4) — demonstrativ ^{pron} adjectival

1) art. hotărât are ca obiectul cunoaște obiectul despre care vorbește.
El are totdeauna poziție explicită mărindu-se cu substantivul.

Formele lui sunt:

florul — elevii
eleva — elevule
tabloul — tablourile

— placerea articolului hotărât:

a) însotile substantivul sau adjectivul, pronume, numeralul.

1) dacă adjectivul este așezat înainte de subst. el primește articolul
florul haric — haricul elev.

2) dacă ad. pronominal este așezat înaintea subst. se produce același fenomen:

Unul dintre ei → între = pronume nehot.
un elev dintre ei → un = ad. nehot.

Excepții: de la poziția articolului hotărât.

Putte deveni implicit în următoarele situații
a) când însotile substantiv masculin nume propriu în capitol G - D.

Cartea lui Adrian este pe masă.

Ți dau lui Sandu cartea mea.

b) când însotile subst. nume propriu feminine nepronominale în aceleși capitoli.

Carmen, Teodora, Jiri

Ți dau lui Carmen o carte

Cartea lui Carmen...

c) când însotile subst. masc. care denumesc
judecarea de a cărea sunt însotile de adjective

pozitive.

"Ti qum lui tată-meu". dar "Ti qum tatălui meu."

② Articolul nehot.

- însoțete subst. în arată c. obiectului un cunoscente alăt de bine obiectul.

Formele lui sunt:

un elev - niște elevi

o elevă - niște eleve.

un tablou - niște tablouri.

- este așezat totdeauna în poziția prototipică și înțeles de subst. pe care îl determină.

③ Art. posesional personal intră în componența:

a) pronumelor pozitive: al meu, a ta, ai său, ale noastre.

b) numeralelor ordinale

al treilea, a cincea

Se acordă în toate cazurile cu subst. determinat.

El este un nepot al mamei mele.

④ Art. demonstrativ sau adjectival leagă un subst. articulat sau un nume propriu de persoană cu un determinant al său, de regulă un adjectiv.

Copilul cel harnic

Tata cea înțeleaptă

Băieții cei harnici.

Fetele cele harnice.

Măscă cel Botezului

Stefan cel Mare.

- apare în componența numeralelor ordinale.

Cel de-al treilea congres al ...

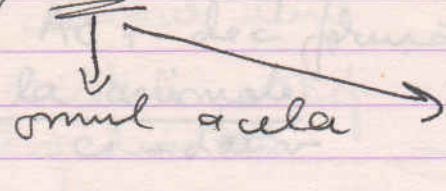
- articolul "cel, cea, cei, cele" este îndrăguit c. formă

cu pronumele demonstrative: acel, acea, acei, acele. ②

Descrierea se stabilește numai în context.

Omul cel bun este apreciat.

Omul cel bun din cadrul satului a murit ieri.

art. adjectival.

adjectiv pron. dem. pe
lungă subst. - omul

Rolul articolelor:

- articolul hotărât, nehotărât, demonstrativ, adjectival pot
fiuza subst. de la adjective.

Articol

Adj. substantivizat

Omul cel lenes moare de cel lenes moare de frane
frane
↓
subst + art. demonstrativ

Omul lenes, ...

lenesul, ...

Un om lenes, ...

Un lenes, ...

Articolul se declină el fiind acela care arată
flexiunea substantivului

Substantivul nearticulat:

- descriem 2 categorii:

① cel subst. este determinat prin alte mijloace
în afară de articol:

a) adj. demonstrativ

Acest om, această femeie.

b) adj. posesive conjuncte

soție-mea, prieten-meu

c) pron. posesive conjuncte în dativ

În carte-mi scrie clar.

- ② Subst. care apar fără nici o determinare de tipul
 "Mi-e sete", "Mi-e frum", tu ești copil - "El,
 "nejust", în-a făcut datoria"
 sau când subst. e un nume de materie folosit
 fără nici o determinare:
 Carne mi se opreste
 Pre marin.

Adjectivul

1. Def. - partea de vrb. flex. care exprimă calitatea
 unui obiect în se acordă cu subst. pe care-l det.

Calitatea unui obiect poate fi arătată

a) proprietățile acestora } ur luminos
 băiat tânăr
 lucru usor
 casă mare

b) materia } bare luminoase
 plac
 marino metalice

c) elementele constitutive ale unei colectivități
 echipa sportive, club muncitoresc

d) calitate ideea de posesie:

casă țigănească, băiețel moldovean

e) nume de acțiune, carte scrisă, floare mică, mișcare
 lectură interesantă

② clasificare $\begin{cases} \text{variabil} \\ \text{invariabil} \end{cases}$

Ⓐ ady. variabil = ady. care prezintă forme
 flexionare diferite pt. a marca descrierea de gen
 ady. variabile $\begin{cases} \text{cu 2 terminații} \\ \text{cu 1 term.} \end{cases}$

- cu 2 term. = au forme de fem, masc. = ntr.
 fată frumoasă - băiat frumos - vezi frumoasă.